

Aan de leden van de raad

Datum : 6 oktober 2020
Zaaknummer : 501220
Contactpersoon : Thomas van der Sleen
Telefoonnummer : 026-3774895

Onderwerp: beantwoording schriftelijke vragen conform art. 44 Rvo over rookvrije generatie

Geachte voorzitter en leden,

Raadslid Van Iperen van D66 heeft ons op 26 augustus 2020 schriftelijk vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde met als titel "Rookvrije generatie". De brief met vragen is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Ter beantwoording van de vragen delen wij u het volgende mee.

1. Zijn alle onderwijsterreinen in Arnhem op dit moment al rookvrij? Zo nee, welke niet, en waarom niet?

Ja. In principe zijn alle onderwijsterreinen in de gemeente Arnhem per 1 augustus 2020 rookvrij. Dit geldt voor scholen in het basisonderwijs, het voorgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, voor hogescholen en universiteiten. Onderwijsinstellingen zijn, zoals terug te lezen is in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)¹, zelf verantwoordelijk voor de aanduiding en handhaving van het rookverbod.

Mocht een onderwijsinstelling het nalaten om het rookverbod aan te duiden en te handhaven, dan is het de taak van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) om handhavend op te treden. De NVWA zal per 1 januari 2021 gaan handhaven op het rookverbod op onderwijsterreinen. De gemeente Arnhem heeft geen handhavende functie betreffende het rookverbod op onderwijsterreinen. Wel zal het college eventuele signalen uit het veld betreffende het rookverbod op scholen waar nodig delen met de juiste instanties. Het college heeft momenteel geen signalen ontvangen dat er onderwijsterreinen zijn die per 1 augustus niet rookvrij zijn.

2. Indien het antwoord op vraag 1 nee is: hoe gaat het college ervoor zorgen dat ook deze scholen een rookvrij onderwijsterrein krijgen, en op welke termijn verwacht het college dat alle onderwijsterreinen dan wel rookvrij zullen zijn?

Zie het antwoord op vraag 1.

¹ <https://zoek.officiëlebeelden.nl/stb-2020-218.html#d17e201>

3. Ziet het college (juridische) mogelijkheden om de onderwijsinstellingen te helpen, om van de openbare ruimte rondom onderwijsterreinen rookvrije zones te maken zonder genoemde nadelen voor de omgeving? Zo ja, welke mogelijkheden ziet het college? Zo nee, waarom niet?

Ja. De juridische mogelijkheden zijn echter beperkt. Het college ziet parallellen tussen het rookvrij maken van speelplekken (zoals gecommuniceerd in de raadsbrief van 9 juni jl.) en het rookvrij maken van de openbare ruimte rondom onderwijsterreinen.

Dezelfde juridische afwegingen die ten grondslag lagen aan de raadsbrief spelen een rol bij de beantwoording van deze vragen. Het reguleren van roken in de openbare buitenruimte betreft een zaak van (algemene) volksgezondheid die door hogere (landelijke) regelgeving wordt geregeld: de tabakswet. Gemeentelijke verordeningen hebben beperkte of geen juridische grondslag en kunnen dus onverbindend verklaard worden door de rechter. Daarnaast zal, op basis van de beginselplicht tot handhaving, een rookverbod via een juridische verbodsconstructie gehandhaafd moeten worden. Dit kost handhavingscapaciteit.

Op basis van onder andere deze nadelen, geeft het college de voorkeur aan een informele aanpak, zoals bij de speelplaatsen, in plaats van een formele, juridische verbodsconstructie. Bij deze informele aanpak worden ontmoedigingstegels van de Rookvrije Generatie geplaatst. Roken wordt hierdoor ontmoedigd en bezoekers van de speeltuinen kunnen elkaar aanspreken op het roken.

Overigens is er op dit moment enkel budget gereserveerd voor het plaatsen van de tegels bij de speelplaatsen. Wanneer de raad dit wenst uit te breiden naar onderwijsterreinen en/of bushaltes (vraag 4) zal er budget in de begroting vrijgemaakt moeten worden. De eventuele plaatsing van bijvoorbeeld ontmoedigingstegels zal altijd in samenspraak gebeuren met de betreffende onderwijsinstelling dan wel vervoerder (vraag 4).

4. Ziet het college mogelijkheden om, in overleg met de vervoerder(s), van de bushaltes in Arnhem rookvrije zones te maken? Zo nee, waarom niet?

Juridisch gezien zijn de mogelijkheden beperkt. Volgens de tabakswet moet op trein- en metrostations een rookverbod worden ingesteld en gehandhaafd. Echter, die wettelijke verplichting geldt *niet* voor tram- en busstations omdat zij deel uitmaken van de openbare buitenruimte. Dit geldt ook voor bushokjes enabri's. Daarbij zijn de vervoersbedrijven geen eigenaar van de openbare ruimte. Aangezien het dus openbare ruimte betreft, spelen dezelfde afwegingen een rol als bij het gebied aangrenzend aan de onderwijsterreinen (vraag 3).

Het college ziet dus mogelijkheden om roken bij (bepaalde) bushaltes / -stations te ontmoedigen door middel van bijvoorbeeld tegels of bebording. Het betreft dan rookvrije zones zonder juridische grondslag waar gemeente en burgers elkaar kunnen aanspreken, maar waar bij "overtreding" geen sancties mogelijk zijn.

Zoals bij antwoord 3 is toegelicht, is er op dit moment enkel budget vrijgemaakt voor de plaatsing van ontmoedigingstegels bij speelplaatsen. In de begroting zullen aanvullende financiële middelen vrijgemaakt moeten worden als deze tegels ook bij (bepaalde) bushaltes geplaatst moeten worden.

Hierbij geldt dat eerst overleg met de vervoerder(s) nodig is, alvorens wij hiertoe eventueel over zouden kunnen gaan.

5. Hoe gaat u deze (sport)verenigingen ondersteunen in het zetten van de wenselijke stappen naar een rookvrije accommodatie? En in hoeverre kunt u deze verenigingen die gebruik maken van accommodaties van de gemeente/ het Sportbedrijf verplichtend opleggen dat de accommodatie rookvrij moet zijn?

Alle (sport-)accommodaties en sportparken die worden beheerd door Sportbedrijf Arnhem zijn inmiddels rookvrij gemaakt voor zowel onze gebruikers, verenigingen als ook voor het personeel van het Sportbedrijf. Het personeel van Sportbedrijf Arnhem heeft daarbij, naast de cursus stoppen met roken, ook handvatten aangeboden gekregen waarmee zij rokende bezoekers op een positieve manier kunnen aanspreken op de rookvrije zone. Het nieuwe rookvrijbeleid wordt dan ook actief gehandhaafd door alle medewerkers. Sportbedrijf Arnhem ziet de handhaving van het rookvrijbeleid overigens als een gedeelde verantwoordelijkheid van het Sportbedrijf, de huurder en de verenigingen. Het verbod om te roken op of in de accommodatie is neergelegd in de algemene huurvoorwaarden voor gebruik van de sportaccommodaties van Sportbedrijf Arnhem.

Voor het rookvrij maken van onze accommodaties heeft het Sportbedrijf Arnhem zich tevens aangesloten bij "de Rookvrije Generatie". Alle sportaccommodaties zijn voorzien van de uitingen die aangeven dat het betreffende gebied een rookvrije zone is. Alle gebruikers van de accommodaties zijn voorafgaand aan het invoeren van de rookvrije accommodaties schriftelijk geïnformeerd en de verenigingen is daarnaast hulp aangeboden door de verenigingsondersteuners van het Sportbedrijf bij het uitvoeren van het rookbeleid binnen hun eigen vereniging. Het college en het Sportbedrijf zien veel goede voorbeelden van Arnhemse sportverenigingen die actief aan de slag zijn gegaan met het rookvrij maken van hun sportclub. Het rookbeleid is ook opgenomen in onze folder voor verenigingen.

Het college en het Sportbedrijf houden de vinger aan de pols en blijven in gesprek met de verenigingen wat betreft de transitie naar volledig rookvrije sportaccommodaties. Indien verenigingen extra hulp nodig hebben bij deze transitie, wordt er samen met de vereniging gekeken naar de mogelijkheden om hulp op maat te geven.

6. Heeft het college mogelijkheden gevonden om in de subsidievoorwaarden op te nemen dat accommodaties rookvrij moeten worden? Zo ja, per wanneer worden de subsidievoorwaarden aangepast? Zo nee, waarom is het niet mogelijk om dit in de subsidievoorwaarden op te nemen?

Gemeentebesturen kunnen in hun hoedanigheid van subsidieverstrekker verplichtingen aan een subsidieverlening verbinden. De mogelijkheid tot het opleggen van verplichtingen is echter niet onbegrensd. In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt dat subsidieverplichtingen alleen opgelegd

Datum : 6 oktober 2020
Zaaknummer : 501220
Pagina : 4

kunnen worden als zij voldoen aan de vereisten uit de artikelen 4:37 tot en met 4:39 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4:38 biedt de beste mogelijkheid om te verplichten tot rookvrije accommodaties. Hierbij is dan wel van belang dat het te subsidiëren doel kan worden omschreven als het stimuleren van beweging en een gezonde levensstijl, waarvoor de accommodatie gelegenheid biedt door het aanbieden van sport en een gezonde omgeving. Immers, er mogen alleen verplichtingen worden opgelegd die strekken tot verwezenlijking van het subsidiedoel.

Gezien het feit dat de aanvraagprocedure voor subsidies voor 2021 al enige tijd loopt, kan deze verplichting niet worden ingevoerd voor de subsidies voor het kalenderjaar 2021. Het opleggen van een verplichting aan gesubsidieerde sportaccommodaties om rookvrij te zijn, gaat dus pas per 2022 in. Het proces om dit te realiseren is in gang gezet. De kanttekening die hierbij moet worden gemaakt is dat het uiteindelijk afhankelijk is van de juridische mogelijkheden, in hoeverre we deze verplichting volledig kunnen doorvoeren.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage: Art. 44-vragen D66 m.b.t. rookvrije generatie